

**МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ СЕМАНТИКО-КОМПОЗИЦІЙНИХ СКЛАДНИКІВ КОРОТКОГО
ОПОВІДАННЯ ПРИ ВТІЛЕННІ КОНЦЕПТУ РІВНОВАГА
(НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ОПОВІДАНЬ)**

У статті йдеться про особливості семантико-композиційного втілення концепту РІВНОВАГА в сучасних американських коротких оповіданнях. Розглядаються моделі взаємодії складників короткого оповідання: Орієнтації, Ускладнення, Вирішення при комплексному втіленні досліджуваного концепту. Ключові поняття: концепт, образ-схема, композиція, семантико-композиційні складники.

На сучасному етапі розвитку лінгвістичних досліджень текст, що розглядається відповідно до пізнавальних та інтерпретаційних можливостей когнітивної парадигми, становить самостійну модель дійсності, особливий тип мовного знака, у нескінченному континуумі якого відбивається когнітивний світ людини. У межах цього підходу актуальності набуває аналіз концептуальної організації тексту [1: 5].

Аналізу текстової реалізації концептів було присвячено цілу низку лінгвістичних досліджень, які виконані у рамках семантичного [2; 3], номінативно-функціонального [4], семантико-когнітивного, композиційно-стилістичного та комунікативного [5] підходів. Поза межами комплексного лінгвістичного вивчення залишилися особливості семантико-композиційної реалізації концепту, зокрема відображення його структури в семантико-композиційній організації короткого оповідання, що зумовлює **актуальність** цієї статті. Виходячи з цього, нашим **завданням** є аналіз моделей взаємодії семантико-композиційних складників короткого оповідання при втіленні концептів на прикладі концепту РІВНОВАГА.

При моделюванні концепту РІВНОВАГА ми спираємося на протиставлення фону та фігури, які характеризують людське сприйняття та інтерпретацію дійсності [6: 185-186]: фігура, розташована попереду, відрізняється мобільністю та чітко окресленими просторово-часовими межами, а фон як основа фігури характеризується нерухомістю, частою невизначеністю в часі та просторі [7: 157]. У структурі зазначеного концепту фоном виступає образ-схема ВЕРТИКАЛЬ, на тлі якої взаємодіють СИЛИ, які розглядаються як фігура: при рівновазі – ПРОТИДІЮЧІ СИЛИ; при втраті рівноваги – ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, ПРИМУС, ПЕРЕШКОДА; при відновленні рівноваги – ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОДИ [див. 8: 114-115].

Розгортання концепту РІВНОВАГА, як і будь-якого іншого текстового концепту, зумовлює композиційну організацію оповідання, в якій він втілюється. Композицію оповідання визначаємо як схему розгортання семантичного змісту оповідання, що відбиває будову та співвідношення його частин, членування на смислові елементи та порядок їхнього розгортання [пор.: 9: 168]. Отже, ми робимо акцент на **семантично-композиційному** аспекті організації оповідання, яка є результатом його членування на інформативні блоки і відбиває як внутрішню (змістову) організацію оповідання, так і його зовнішнє структурування (членування на розділи, параграфи, абзаци, тощо).

Сутність семантично-композиційної організації оповідання полягає у фіксації в оповіданні структурних засобів розкриття його семантики через їхнє розташування у його складі [9: 169]. Ураховуючи комплексну структуру концепту РІВНОВАГА, що складається із РІВНОВАГИ, її ПОРУШЕННЯ та ВІДНОВЛЕННЯ, доцільним для позначення семантично-композиційних складників оповідання вважаємо вживання термінів Орієнтація, Ускладнення, Вирішення [10: 363], які більш вичерпно відбивають сутність розгортання концепту РІВНОВАГА.

Орієнтація фіксує учасників подій, час, місце дії і тлумачиться як повна, за умови ідентифікації в ній усіх наведених вище фактів, або редукована, у разі відсутності деяких із них. В Орієнтації відтворюється врівноважена ситуація, у яку для подальшого розгортання оповідання вводять події, що порушують рівновагу. Сукупність подій, які руйнують статику Орієнтації шляхом ускладнення ситуації, визначаємо як Ускладнення. У ньому виявляється основне протиріччя інформації, репрезентованої на початку оповідання в Орієнтації. Відновлення врівноваженої ситуації в оповіданні називають Вирішенням, оскільки у ньому відбувається розв'язання протиріччя або ускладнення.

Враховуючи специфіку набору семантико-композиційних складників та закономірності їхнього розгортання в тексті, короткі оповідання, у яких концепт РІВНОВАГА втілюється комплексно, можна поділити на чотири структурних типи: **повний, скорочений, комбінований, циклічний**.

Повна модель містить увесь комплекс семантико-композиційних складників: Орієнтацію, Ускладнення, Вирішення, та репрезентує "закінчений наратив". Ця модель втілює усі етапи розгортання концепту РІВНОВАГА: стан РІВНОВАГИ, її ВТРАТУ та ВІДНОВЛЕННЯ. Головною сюжетною лінією оповідання стає ВІДНОВЛЕННЯ порушеної РІВНОВАГИ, що втілюється у Вирішенні. Для прикладу розглянемо організацію оповідання Д.С. Фішер "Простирадло".

Розгортання оповідання починається з **Орієнтації**: *Of all the Elwell family Aunt Mehetabel was certainly the most **unimportant** member. It was in the old-time New England days, when **unmarried** woman was an old maid at twenty, at forty was everyone's servant, and at sixty had gone through so much discipline that she could need no more in the next world. Aunt Mehetabel was sixty-eight.*

У цьому уривку ідентифікується головна діюча особа – *Aunt Mehetabel*, номінація якої за допомогою власного імені у поєднанні з іменником, що позначає родинні зв'язки, *Aunt* вказує на її первісну соціальну РІВНОВАГУ. Проте вже в Орієнтації наявні перші ознаки порушення соціальної РІВНОВАГИ героїні, на що вказує прикметник з негативним префіксом *unimportant*, який фіксує відхилення від еталона-міри соціального статусу людини. Прикметник з негативним префіксом *unmarried* позначає причину цього відхилення: невідповідність загальноприйнятим стереотипам про те, що в 20 років жінка має бути заміжною. Відсутність чоловіка та родини позбавляє героїню можливості зайняти гідне місце в суспільстві того часу. Отже, початок порушення соціальної РІВНОВАГИ діючої особи в Орієнтації окреслює перспективу розгортання головної сюжетної лінії оповідання.

Початок порушення соціальної РІВНОВАГИ героїні в Орієнтації переростає у повну її втрату у наступному блоці оповідання – **Ускладненні**:

She had never for a moment known the pleasure of being important to anyone. [...] She was expected to take upon herself the most tedious and uninteresting part of the household labors. [...] She gathered what crumbs of comfort she could from their occasional careless kindnesses and tried to hide the hurt which pierced her at her brother's rough joking.

У цьому уривку лексеми *the pleasure of being important to anyone* та *comfort from kindnesses* характеризують уявлення жінки про еталон родинних відносин. Прикметник у найвищому ступені порівняння *the most tedious* та заперечення на лексемному рівні *uninteresting*, *careless* вказують на відхилення від цього еталона, що свідчить про порушення соціальної РІВНОВАГИ героїні. Силове дієслово *pierced* ("affect sharply" [COD: 901]) активує ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, джерелом якого є *her brother's rough joking*, що позбавляє жінку, яка виступає ціллю, можливості відчувати себе повноправним членом родини. Намагання головної героїні відновити соціальну РІВНОВАГУ становить наступний етап розгортання головної сюжетної лінії оповідання.

Вирішення: *By the end of the summer the family interest had risen high... The atmosphere of her world changed. Now things had a meaning. Through the longest task of washing milk-pans, there rose a rainbow of promise. [...] She was a part of the world at last.*

У цьому уривку описані зміни у соціальному стані персонажа: дієслово *rise* та уточнюючий його прислівник *high* позначають ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, джерелом якого є *family interest*, ціллю – *She*, що вказує на підвищення соціального статусу героїні. Лексема *family* номінує соціальну групу та свідчить про ВІДНОВЛЕННЯ соціальної РІВНОВАГИ. Словосполучення *a part of the world* фіксує входження жінки до бажаного соціального середовища – родини (*family*), яке становить для неї цілий світ (*the world*).

Скорочені моделі складаються з неповного набору семантико-композиційних складників. До композиційних блоків, що мають тенденцію вилучатися з сюжетної лінії оповідання, належать Орієнтація та Вирішення. Ускладнення є незмінним компонентом-домінантою оповідання, без наявності якого неможливе текстове розгортання концепту РІВНОВАГА. Залежно від того, який з двох блоків – Орієнтація чи Вирішення – випускається з сюжетної лінії оповідання, ми диференціюємо моделі з усиченою Орієнтацією та з усиченим Вирішенням.

У моделі з **усиченою Орієнтацією** головна сюжетна лінія оповідання розгортається навколо Ускладнення та його Вирішення. Ця модель втілює всі етапи розгортання концепту РІВНОВАГА: стан РІВНОВАГИ, її ВТРАТУ та ВІДНОВЛЕННЯ, при цьому, стан РІВНОВАГИ лише імплікується на початку Ускладнення. Для прикладу розглянемо організацію оповідання С.Маккулера "Хлопець, якого переслідують".

Оповідання починається з **Ускладнення**:

Hugh looked for his mother at the corner, but she was not in the yard. It was then, in the unanswering silence, that Hugh felt there was something wrong. [...] He opened the bathroom door and for a moment the dread that seized him made him see again the room as he had seen it "the other time". His mother lay on the floor and there was blood everywhere.

У цьому уривку власне ім'я *Hugh* ідентифікує первісну системну РІВНОВАГУ героя. Заперечення на лексемному рівні *unanswering silence* вербалізує відхилення від звичної атмосфери в будинку матері, яке стає причиною початку порушення психічної РІВНОВАГИ хлопчика (*felt there was something wrong*). Дієслово *seized* ("affect suddenly" [COD: 1095-1096]) позначає ПРИМУС, джерелом якого є *dread* ("great fear, awe" [COD: 356]), а ціллю – *Hugh* (хлопчик). Оскільки *dread* (страх) належить до психічних явищ, мова йде про втрату психічної РІВНОВАГИ героя.

Вирішення: *He was sobbing so loud that he didn't hear the front door open... He still sobbed when his mother touched him and burrowed his face hard in the spread. The terror of the afternoon was over.... He knew that something was finished; the terror was far from him now.*

У цьому уривку зміни у психічному стані головного героя описані за допомогою дієслів *was over*, *was finished*, які позначають УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОДИ, джерелом якої стає *his mother*, а ціллю – *terror* ("extreme fear" [COD: 1261]). Оскільки *terror* (жах) належить до психічних станів, який було усунуто, відбувається відновлення психічної РІВНОВАГИ головного персонажа.

Моделі з **усиченим Вирішенням** послідовно розгортаються до моменту Ускладнення, яке стає кульмінаційним і не набуває Вирішення. Ця модель втілює два етапи розгортання концепту РІВНОВАГА: стан РІВНОВАГИ та його ПОРУШЕННЯ. Головною сюжетною лінією оповідання стає ВТРАТА РІВНОВАГИ та неспроможність головного персонажа її відновити – тобто нещасливий кінець, що втілюється в Ускладненні. Для прикладу розглянемо організацію оповідання Р. Сакоу "На початку життя".

Розгортання оповідання починається з **Орієнтації**: *Edna had come out on the step. Elmer grinned at her as he took out the box of groceries. Daisy was impressed by the shining blue-and-white linoleum, the range with its nickel and enamel, the bright new woodlook. Though she felt a little left out and solitary, there in the kitchen [...].*

У цьому уривку власні імена головних діючих персонажів *Edna, Elmer, Daisy* ідентифікують їхню первісну системну РІВНОВАГУ. Проте, уже в Орієнтації наявні перші ознаки порушення соціальної РІВНОВАГИ головної героїні, на що вказує дієслово *left out* ("not include" [COD: 674]), яке позначає ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, джерелом якого є *being solitary* ("without companions" [COD: 1158]), а ціллю – *she* (дівчинка).

Початок порушення соціальної РІВНОВАГИ героїні в Орієнтації переростає у повну її втрату у наступному блоці оповідання – **Ускладнення**: *There was room – half of the big back seat. They just **didn't want to take her**. They all belonged together. They **didn't want to take anyone else along**. She was an **outsider**. [...] That dreadful ache **submerged her**. No one would ask about it, no one would try to comfort her.*

У цьому уривку лексеми *belonged together* характеризують уявлення дівчинки про еталон родинних відносин. Заперечення *didn't want to take, no one would ask, no one would try to comfort* вербалізують відхилення від цього еталона. Лексема *outsider* фіксує результат відхилення – відчуження від бажаної соціальної групи (*family*), що свідчить про порушення соціальної РІВНОВАГИ героїні. Дієслово *submerged* позначає ПРИМУС, джерелом якого є *dreadful ache*, а ціллю *her* (дівчинка), що фіксує остаточну втрату не лише соціальної, але й первісної системної РІВНОВАГИ, оскільки лексема *ache* у наведеному контексті вербалізує фізичні та психічні страждання дівчини.

Комбінована модель складається з усього комплексу семантико-композиційних складників: Орієнтації, Ускладнення, Вирішення, проте ці композиційні блоки при розгортанні оповідання розташовуються в алогічній, незвичній послідовності, коли Вирішення передує Орієнтації та Ускладненню. Ця модель втілює усі етапи розгортання концепту РІВНОВАГА: стан РІВНОВАГИ, її ВТРАТУ та ВІДНОВЛЕННЯ. Для прикладу розглянемо організацію оповідання Р. Райт "Людина, яка бачила повинь".

Оповідання починається з **Вирішення**:

*At last the flood waters had **receded**. A black father, a black mother, and a black child tramped through muddy fields, leading a tired cow by a thin bit of rope. They stopped on a hilltop and shifted the bundles on their shoulders.*

У цьому уривку описана зміна у фізичному оточенні головних персонажів: дієслово *receded* ("go back, decline in force" [COD: 1001]), що тлумачиться як повернення до вихідного положення, позначає УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОДИ, ціллю якого є *the flood waters*. Унаслідок дії цієї сили відбувається відновлення соціальної РІВНОВАГИ героїв, позначеної іменниками *black father, a black mother, and a black child*. Отже, Вирішення супроти логіки є початком головної сюжетної лінії, що призводить до зсуву фокуса оповідання та примушує читача шукати інші перспективи його розгортання.

Наступним блоком розгортання оповідання є **Орієнтація**: *The little girl lifted a skinny finger and pointed to a mudcaked cabin. [...] The man, round-shouldered, clad in blue, ragged overalls, looked with bewildered eyes. [...] The flood waters had been more than eight feet high here. Every tree, blade of grass, and stray stick had its flood mark. The sky was high, blue, full of white clouds and sunshine.*

У цьому уривку загальні назви *girl, man* ідентифікують фізичну РІВНОВАГУ героїв. Дієслово *tramped* (семи "walk heavily and firmly" [COD: 1295]) вербалізує стабільне вертикальне пересування головних героїв незважаючи на ПЕРЕШКОДУ – *muddy fields*, та підтверджує факт фізичної РІВНОВАГИ.

Ускладнення оповідання: *"Nothing. Lawd, but Ah sho hate t start all over wid tha white man. Ah'd leave here ef Ah could. Ah owes im nigh eight hundred dollahs. N we need a hoss, grub, seed, n a lot mo other things. Ef we keeps on like this tha white man'll kill our body n soul".*

Оформлення мовлення персонажа у наведеному прикладі, яке перенасичене граматичними та стилістичними відхиленнями від літературної норми, свідчить про неосвіченість чоловіка, а отже, його низький соціальний статус. Крім того, у цьому уривку специфікується соціальна РІВНОВАГА героя, яка була позначена ще на початку оповідання, як *having a hoss, grub, seed, n a lot mo other things*. Заперечення *nothing* на початку уривка є його смисловим фокусом та активує відхилення від уявлення чоловіка про безбідне існування. Дієслово *owes* позначає ПЕРЕШКОДУ, джерелом якої є *eight hundred dollahs* (грошовий борг), а ціллю – *Ah* (чоловік), яка порушує не тільки соціальну, але й фізичну РІВНОВАГУ героїв, що вербалізується за допомогою деструктивного дієслова *kill*.

Отже, незважаючи на наявність Вирішення, у цьому оповіданні фокусом головної сюжетної лінії стає Ускладнення, кінцева позиція якого позбавляє оповідання щасливого кінця. УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОДИ, ціллю якої була повинь, що відновлює соціальну РІВНОВАГУ героїв на початку оповідання, призводить до появи нової ПЕРЕШКОДИ з джерелом – грошовим боргом, унаслідок якої соціальна РІВНОВАГА героїв знову втрачається. Фізична РІВНОВАГА, що фіксується в Орієнтації в середині оповідання та порушується в Ускладненні наприкінці, виступає лише підґрунтям для відображення соціальної кризи.

Циклічна модель репрезентована низкою автономних або пов'язаних між собою причинно-наслідковим зв'язком композиційних блоків, кожен з яких містить комплекс семантико-композиційних складників: Орієнтацію, Ускладнення, Вирішення або їхні скорочені чи комбіновані послідовності. Ця модель втілює усі етапи розгортання концепту РІВНОВАГА: стан РІВНОВАГИ, її ВТРАТУ та ВІДНОВЛЕННЯ, які циклічно повторюються у кожному композиційному блоці. Для прикладу розглянемо організацію оповідання Н. Інґлендера "Акробати".

Перший композиційний блок оповідання починається з **Орієнтації**: *For Mendel the streets outside the cramped ghetto were the streets of their town, the homes their homes, even if others now lived in them. [...] The successful trans-action gave Mandel a touch of real **confidence**. Instead of sneaking back the way he came, he ventured to **pass straight** the front of the icehouse and ignored the first signs of a rising sun.*

У цьому уривку ідентифікуються місце дії *their town* та головний персонаж *Mendel*, первісну системну РІВНОВАГУ якого позначає його власне ім'я. Лексема *confidence* ("a feeling of reliance or certainty" [COD: 239]), яка позначає психічний стан героя, уточнює сутність його психічної РІВНОВАГИ. Дієслово *pass straight*, що вказує на пересування у вертикальному стані, підкреслює факт фізичної РІВНОВАГИ персонажа.

Наступним блоком розгортання оповідання є **Ускладнення**: *The memory left him lightheaded (so grueling was the journey from that morning as a child back to the one that, like a trap, bit into their lives with iron teeth). The darkness had been getting closer for so long, it seemed only just that it should finally submerge them, pull them into its vacuum – the tunnel ready to swallow them. [...] Mendel stumbled forward into the wedge of Mahmirium, nearly falling to the ground. [...] And that is how it felt to Mendel, like they were falling away from an open hand into awe of despair, plunging, as they broke away from the crowd.*

У наведеному прикладі дієслово *bit* ("cause a glowing or smarting pain" [COD: 112]) позначає ПЕРЕШКОДУ, що порушує системну РІВНОВАГУ героя, оскільки її джерелом виступає *a trap with iron teeth*, а ціллю – *their lives*. При подальшому розгортанні уривка джерело сили уточнюється як *darkness* та *the tunnel*, а характер її дії специфікується дієсловами *submerge* (семи "**place under, overwhelm**"), та *swallow* (семи "**repress, keep under**" [COD: 1230]), базова спільна сема яких (*place / keep under*) вказує на рух УНІЗ. У наступній частині уривка сутність руху УНІЗ пояснюється як фізичне, позначене дієсловами *stumbled forward* і *falling*, та психічне, вербалізоване дієсловом *falling* у сполученні з лексемами, що позначають психічний стан *awe* і *despair*, падіння.

Вирішення: *They found a passenger train, waiting for them. The locomotive in the distance looked too small for the job. Standing there, far better still, Mendel felt, that the freight wagons and the chaos they had left on the other side of the tunnel.*

У заключному уривку першого блоку оповідання відбувається відновлення порушеної РІВНОВАГИ, проте лише фізичної: дієслово *standing* вказує на повернення до вертикального стану внаслідок УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОДИ, вербалізованого дієсловом *had left*, джерело якої позначене лексемою *the chaos*.

Другий композиційний блок цього оповідання також починається з **Орієнтації**: *Their acceptances as acrobats was a stretch, a first-glance guess, a benefit of the doubt granted by circumstance and only as valuable as their debut would prove. It was an absurd undertaking. But then again, Mendel thought, no more unbelievable than the reality from which they'd escaped, no more unfathomable than the magic of disappearing Jews.*

Фокусом цього уривка стає відновлення порушеної на початку оповідання соціальної РІВНОВАГИ діючої особи, яка набуває загальних назв, що номінують професію *acrobats* та національність *Jews*.

Наступним і останнім складником другого блоку є **Ускладнення**: *The performers had already begun to pour out onto the platform, lugging trunks and valises, garment bags and makeup cases with rounded edges and silver clasps. The door to the car slammed open and a head and shoulders popped in.*

"Who are you?" the man asked. "What might this ragtag bunch perform?"

"We are the tumblers" Mendel said.

"Have you tumbled off the garbage heap?"

Mendel felt the **ridiculousness** of his costume and status. [...] Mendel turned his palms upward, **benighted**.

У наведеному уривку уявлення про соціальну РІВНОВАГУ героя вербалізоване лексемою *tumblers*, відхиленням від якого є його номінація за допомогою словосполучення *ragtag bunch*, що свідчить про порушення соціальної РІВНОВАГИ. Лексема *ridiculousness* ("absurdity, incongruity, being out of place" [COD: 1036]), яка характеризує статус головного персонажа, також вказує на втрату соціальної РІВНОВАГИ. Дієприслівник *benighted*, що тлумачиться як "*overtaken by darkness*" [COD: 102], фіксує остаточну втрату фізичної та психічної РІВНОВАГИ героя, оскільки *darkness* – *темрява* у цьому контексті позбавляє його можливості як фізичної орієнтації, так і психічного спокою.

Отже, остаточне порушення первісної системної РІВНОВАГИ головного героя наприкінці оповідання є результатом поступової втрати фізичної, психічної та соціальної РІВНОВАГИ впродовж усього оповідання в процесі його розгортання.

Таким чином, семантико-композиційні моделі організації коротких оповідань при комплексному втіленні концепту РІВНОВАГА залучають усі складники оповідання: Орієнтацію, Ускладнення, Вирішення, які становлять його головну сюжетну лінію, та мають чотири структурних типи: **повний, скорочений, комбінований, циклічний**, котрі ми виділяємо за принципом повноти та послідовності набору семантико-композиційних блоків у їхньому складі. Перспективним ми вбачаємо аналіз моделей фрагментарного втілення концепту РІВНОВАГА, які не відбиваються у головній сюжетній лінії оповідання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Кочерган М.П. Стан і перспективи сучасного мовознавства // Вісник КЛУ. Сер. Філологія. – 2003. – Т.6, №1. – С. 5-18.
2. Борисова М.Б. Концепт "чужака" в художественном мире М.Горького // Говорящий и слушающий: языковая личность, текст, проблемы обучения: Материалы междунар. науч.-метод. конф. – СПб: "Союз". – 2001. – С. 362-370.
3. Вишаренко С.В. Принципы структурирования концепта "honour" и текстовая реализация его ядерных компонентов (на материале ранненовоанглийского периода): Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. – СПб, 1999. – 23 с.
4. Кресан Е.Я. Концепт в тексте: номинативные ракурсы в свете функционализма // Вісник Черкас. ун-ту. – 1999. – Сер. ФН, Вип.11. – С. 76-82.
5. Кагановська О.М. Текстові концепти художньої прози (на матеріалі фр. романістики сер. 20 ст.). – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2002. – 292 с.

6. Краткий словарь когнитивных терминов / Сост. Кубрякова Е.С., Демьянков В.З., Панкрац Ю.Г., Лузина Л.Г. – М.: Моск. гос. ун-т, 1996. – 248 с.
7. Ungerer F., Schmid H.J. An Introduction to Cognitive Linguistics. – London: Longman, 1996. – 306 p.
8. Багацька О.В. Композиційно-семантичне втілення концепту РІВНОВАГА в американському короткому оповіданні // Філологічні науки. – Суми: Сумськ. держ. пед. ун-т. – 2004. – С. 113-121.
9. Стилистический Энциклопедический Словарь русского языка. – М.: Флинта, Наука, 2003. – 694с.
10. Labov W. Language in the inner city. – Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1972. – P. 354-396. 11. COD: The Concise Oxford Dictionary / Ed. by R.E. Allen. – Oxford: Clarendon Press, 1990. – 1454 p.

Матеріал надійшов до редакції 16.04.2005 р.

Багацкая Е.В. Модели взаимодействия семантико-композиционных составляющих короткого рассказа при воплощении концепта РАВНОВЕСИЕ (на материале современных американских рассказов).

В статье рассматриваются особенности взаимодействия семантико-композиционных составляющих рассказа: Ориентации, Осложнения, Решения, при комплексном воплощении концепта РАВНОВЕСИЕ. Выделяются четыре структурных типа моделей: полная, сокращенная, комбинированная и циклическая, которые определяются по принципу полноты и последовательности набора составляющих рассказа.

Bagats'ka O.V. The models of interaction of semantico-compositional components with the concept BALANCE embodied in modern American short stories.

The article deals with the interaction peculiarities of semantico-compositional components: Orientation, Problem, Resolution, with the concept BALANCE embodied in short stories. Four types of structural models are defined: complete, reduced, combined, cyclic, which are differentiated according to a set and linear sequence of story components.